

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

26.03.2026.

Nr. 1/6

(prot. Nr.12, 6. p)

Elektroenerģijas elastīgā un ierobežojamā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 14. panta sesto daļu, 15.² panta ceturto daļu un 16.⁴ panta septīto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek ierobežots elektroenerģijas elastīgais un ierobežojamais pārvades sistēmas pakalpojums, uzskaitīts ierobežošanas laiks un sistēmā nenodotās elektroenerģijas apjoms, kā arī veikti norēķini ar elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operators) par īstenoto ierobežojumu un kā tiek veikta ierobežojumu kompensācija, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Regulas Nr. 2019/943 par elektroenerģijas iekšējo tirgu 13. panta septīto daļu.
2. Noteikumos ir lietoti šādi termini:
 - 2.1. **operacionālā diena** – visu tirgus laika vienību kopums kalendārajā dienā, piemērojot Centrāleiropas laiku;
 - 2.2. **pieļaujamais darbības limits** – sistēmas operatora noteikts pieslēguma jaudas ierobežojums, ko ievēro elektroenerģijas pārvades sistēmas dalībnieks, kas saņem elastīgo vai ierobežojošo pārvades sistēmas pakalpojumu (turpmāk – sistēmas dalībnieks) attiecīgā pieslēgumā pie pārvades sistēmas;
 - 2.3. **pieslēguma jauda** – šo noteikumu izpratnē sistēmas pakalpojuma līgumā noteiktā maksimālā jauda elektroenerģijas nodošanai sistēmā.

II. Pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežojuma noteikšanas kārtība un izpilde

3. Sistēmas operators divas dienas pirms operacionālās dienas līdz plkst. 24.00 nosūta balansatbildīgai pusei vai sistēmas dalībniekam, kura balansatbildību nodrošina pārvades sistēmas operators, informāciju par katru pārvaldībā esošo sistēmas dalībnieka pieslēguma pieļaujamo darbības limitu katram tirdzniecības intervālam operacionālajā dienā.

4. Sistēmas operators iepriekšējā dienā pirms operacionālās dienas līdz plkst. 22.30 var palielināt pieļaujamo darbības limitu, nosūtot atjaunoto pieļaujamo darbības limitu katram tirdzniecības intervālam operacionālajā dienā šo noteikumu 3. punktā noteiktajiem informācijas saņēmējiem.
5. Balansatbildīgā puse nodrošina, ka atbilstoši šo noteikumu 3. un 4. punktam saņemtā informācija tiek nodota sistēmas dalībniekam, kuram noteikts pieļaujamās darbības limits.
6. Sistēmas dalībnieka pieslēguma jaudas ierobežošana konkrētajā pieslēgumā tiek uzskatīta par veiktu, ja ar komercuzskaiti uzskaitītais sistēmas dalībnieka no konkrētā pieslēguma pie pārvades sistēmas tīklā ievadītais elektroenerģijas apjoms, kuram pieskaitīts balansēšanas jaudas tirgos pārdotais balansēšanas tirgū neaktivizētais uz augšu regulēšanas apjoms, tirgus darbības intervālā pārsniedz 95% no elektroenerģijas apjoma, ko maksimāli varētu saražot pie noteiktā pieļaujamās darbības limita, un nepārsniedz noteikto pieļaujamās darbības limitu.
7. Sistēmas operators nosaka pieļaujamās darbības limitus tiem sistēmas dalībniekiem, kuriem tiek sniegts elastīgais un ierobežojamais pārvades sistēmas pakalpojums un kuru pieslēgumu jaudas ierobežošana novērš sagaidāmo attiecīgo pārvades sistēmas elementu (elektropārvades līnijas vai transformatora) pārslodzi.
8. Sistēmas operators nosaka pieļaujamās darbības limitus šādā prioritātes kārtībā:
 - 8.1. sistēmas dalībniekam, kurš saņem ierobežojamo pārvades sistēmas pakalpojumu un kura ierobežošanas ietekme uz pārvades sistēmas elementa pārslodzi ir diapazonā no 75 līdz 100%;
 - 8.2. sistēmas dalībniekam, kurš saņem elastīgo pārvades sistēmas pakalpojumu un kura ierobežošanas ietekme uz pārvades sistēmas elementa pārslodzi ir diapazonā no 75 līdz 100%;
 - 8.3. sistēmas dalībniekam, kurš saņem ierobežojamo pārvades sistēmas pakalpojumu un kura ierobežošanas ietekme uz pārvades sistēmas elementa pārslodzi ir diapazonā no 50% līdz 75% (neieskaitot);
 - 8.4. sistēmas dalībniekam, kurš saņem elastīgo pārvades sistēmas pakalpojumu un kura ierobežošanas ietekme uz pārvades sistēmas elementa pārslodzi ir diapazonā no 50% līdz 75% (neieskaitot);
 - 8.5. sistēmas dalībniekam, kurš saņem ierobežojamo pārvades sistēmas pakalpojumu un kura ierobežošanas ietekme uz pārvades sistēmas elementa pārslodzi ir diapazonā no 25% līdz 50% (neieskaitot);
 - 8.6. sistēmas dalībniekam, kurš saņem elastīgo pārvades sistēmas pakalpojumu un kura ierobežošanas ietekme uz pārvades sistēmas elementa pārslodzi ir diapazonā no 25% līdz 50% (neieskaitot).
9. Sistēmas operators pieļaujamās darbības limitus nosaka proporcionāli ierobežojamo pieslēgumu jaudai un procentuālajai ietekmei, ievērojot šo noteikumu 8. punktā noteikto prioritāro kārtību.
10. Sistēmas dalībnieks, piedaloties elektroenerģijas tirgū, ievēro pieļaujamo darbības limitu.
11. Sistēmas operators var reāllaikā atslēgt sistēmas dalībnieka pieslēgumu vai samazināt pārvades sistēmā nododamās elektroenerģijas apjomu, ja sistēmas dalībnieks neievēro pieļaujamās darbības limitu.

III. Kārtība, kādā tiek uzskaitīts ierobežošanas laiks elastīgajam pārvades sistēmas pakalpojumam

12. Sistēmas operators uzskaita elastīgā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas laiku tikai gadījumiem, ja veikta ierobežošana saskaņā ar šo noteikumu 6. punktu.
13. Sistēmas dalībnieka, kuram nav noteikts pieļaujamais darbības limits, ierobežošana, veicot elektroenerģijas sistēmas vadību reālajā laikā, netiek iekļauta kopējā elektrostacijas ierobežošanas laikā.

IV. Sistēmas dalībnieka kompensācijas aprēķināšanas kārtība elastīgajam pārvades sistēmas pakalpojumam

14. Sistēmas operators sāk maksāt sistēmas dalībniekam kompensāciju par tīklā nenodoto elektroenerģiju, ja saskaņā ar šo noteikumu 6. punktu sistēmas dalībniekam elastīgā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas ietvaros tirgus laika intervālu summa kārtējā kalendārā gadā pārsniedz 876 stundas.
15. Sistēmas operators kompensācijas apmēru tirgus laika vienībā (n) nosaka, reizinot tīklā nenodotās elektroenerģijas apjomu ar attiecīgās tirgus laika vienības, kurā veikta ierobežošana, kompensācijas cenu, kas veidota šādā proporcijā: 95% elektroenerģijas cena nākamās dienas tirgū, 3% kārtējās dienas 1. izsolē un 2% kārtējās dienas 2. izsolē:

$M_n = W_n \times C_n$, kur

M_n – sistēmas dalībnieka kompensācija par tīklā nenodotās elektroenerģijas daudzumu tirgus laika vienībā (n), EUR;

C_n – kompensācijas cena tirgus laika vienībai (n), EUR/MWh;

W_n – sistēmas dalībnieka tīklā nenodotās elektroenerģijas daudzums tirgus laika vienībā (n), MWh, ko nosaka šādi:

$W_n = K_n \times t \times P_n$, kur

P_n – nepieejamā jauda tirgus laika vienībā (n), ko nosaka kā pieslēguma jaudas un pieļaujamās darbības limita starpību n-tajā tirgus laika vienībā, MW;

t – tirgus laika vienība, kas atbilst 15 min;

K_n – nepieejamās jaudas izmantošanas koeficients tirgus laika vienībā (n) atbilstoši nepieejamās jaudas apjoma procentiem saskaņā ar šo noteikumu pielikumu;

n – indekss, kas attiecas uz konkrēto tirgus laika vienību, kurā veikta ierobežošana.

Kompensācijas apmēru M_0 norēķinu periodam nosaka šādi:

$$M_0 = \sum_{n=1}^N M_n, \text{ kur}$$

N – tirgus laika vienību skaits norēķinu periodā, kurās veikta ierobežošana pēc tam, kad kārtējā kalendārā gada veiktās ierobežošanas tirgus laika intervālu summa pārsniedza 876 stundas.

16. Hibrīda pieslēgumos, kuros tīklam pieslēgta gan saules, gan vēja elektrostacija, nepieejamās jaudas norēķinu izmantošanas koeficienta noteikšanā ņem vērā šādus nosacījumus:

- 16.1. kompensācijas aprēķinam piemēro vēja elektrostacijas nepieejamās jaudas izmantošanas koeficientu periodā no 1. oktobra līdz nākamā gada 31. martam visās

diennakts stundās un periodā no 1. aprīļa līdz 30. septembrim diennakts stundās no plkst. 20.00 līdz plkst. 8.00;

16.2. ja saules elektrostacijā uzstādītā jauda pārsniedz vēja elektrostacijā uzstādīto jaudu, kompensācijas aprēķinam piemēro saules elektrostacijas nepieejamās jaudas izmantošanas koeficientu periodā no 1. aprīļa līdz 30. septembrim diennakts stundās no plkst. 8.00 līdz plkst. 20.00;

16.3. ja vēja elektrostacijā uzstādītā jauda ir vienāda vai pārsniedz saules elektrostacijā uzstādīto jaudu, kompensācijas aprēķinam piemēro vēja elektrostacijas nepieejamās jaudas izmantošanas koeficientu periodā no 1. aprīļa līdz 30. septembrim diennakts stundās no plkst. 8.00 līdz plkst. 20.00.

17. Sistēmas dalībnieka un sistēmas operatora norēķini tiek veikti sistēmas pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā.

V. Maksa par pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanu

18. Balansatbildīgā puse vai elektroenerģijas sistēmas dalībnieks, kura balansatbildību nodrošina pārvades sistēmas operators, saņemot informāciju par sistēmas operatora noteikto sistēmas dalībnieka pieļaujamo darbības limitu, plāno patērētās elektroenerģijas daudzumu, elektroenerģijas ražotāju elektroenerģijas sistēmā ievadītās elektroenerģijas daudzumu un elektroenerģijas tirdzniecības darījumus tā, lai pieļaujamā darbības limita izpilde neradītu nebalansu.

19. Ja sistēmas operators konstatē, ka sistēmas drošības apsvērumi ir tādi, lai tas pats veiktu darbības, lai novērstu ierobežojumu radīto nebalansu, tas nosūta informāciju balansatbildīgai pusei vai elektroenerģijas sistēmas dalībniekam, kura balansatbildību nodrošina pārvades sistēmas operators, norādot veicamo darbību periodu un elektroenerģijas korekcijas apjomu.

20. Balansatbildīgā puse vai elektroenerģijas sistēmas dalībnieks, kura balansatbildību nodrošina pārvades sistēmas operators, sedz sistēmas operatora izmaksas, kas saistītas ar ierobežošanas veikšanu noteiktā tirgus laika vienībā, ja sistēmas operators pats veicis nepieciešamās darbības nebalansa novēršanai, par to sistēmas dalībniekam piemērojot maksu par ierobežojuma īstenošanu atbilstoši faktiskajām izmaksām par veiktajām darbībām, ievērojot šo noteikumu 19. punktā fiksēto elektroenerģijas korekcijas apjomu.

VI. Noslēguma jautājums

21. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Pielikums

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
2026. gada 26. marta lēmumam Nr. 1/6

1. tabula

Koeficienti saules elektrostacijām ar un bez uzkrāšanas iekārtām

	Diennakts stunda	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Nepieejamās jaudas apjoms %	0–10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	10–20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,47	0,36	0,33	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	20–30%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,56	0,65	0,58	0,55	0,39	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	30–40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	0,67	0,73	0,68	0,66	0,54	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	40–50%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18	0,53	0,73	0,79	0,75	0,73	0,63	0,42	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	50–60%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,61	0,78	0,82	0,79	0,78	0,70	0,51	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	60–70%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,41	0,67	0,81	0,85	0,82	0,81	0,74	0,58	0,33	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	70–80%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,48	0,71	0,83	0,87	0,84	0,83	0,77	0,63	0,41	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	80–90%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09	0,31	0,54	0,74	0,85	0,88	0,86	0,85	0,80	0,68	0,48	0,25	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	90–100%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,07	0,18	0,38	0,59	0,77	0,87	0,89	0,87	0,87	0,82	0,71	0,53	0,33	0,17	0,07	0,02	0,01	0,00	0,00

2. tabula

Koeficienti vēja elektrostacijām ar un bez uzkrāšanas iekārtām (vienots K koeficients visām diennakts stundām)

Nepieejamās jaudas apjoms %	0–10%	10–20%	20–30%	30–40%	40–50%	50–60%	60–70%	70–80%	80–90%	90–100%
Koeficienta vērtības	0,41	0,56	0,63	0,69	0,72	0,75	0,76	0,79	0,82	0,83